

GWASANAETH TÂN AC ACHUB GOGLEDD CYMRU

DATGANIAD AR GYFRIFON 2003-2004

C YNNWYS

	<u>RHIF TUD.</u>
Rhagair Esboniadol gan y Trysorydd	1-5
Datganiad Cyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad Cyfrifon	6
Datganiad ar y System Rheolaeth Ariannol Fewnol	7-8
Datganiad Polisiâu Cyfrifyddu	9-12
Cyfrif Refeniw Cyfunol	13
Nodiadau'r Cyfrif Refeniw Cyfunol	14-17
Taflen Fantolen Gyfunol	19
Nodiadau'r Daflen Fantolen Gyfunol	20-25
Datganiad cyfanswm y symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn a'r Darpariaethau	27
Nodiadau'r Datganiad cyfanswm y symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn a'r Darpariaethau	27
Datganiad Llif Arian	29
Nodiadau'r Llif Arian	30
Adroddiad Archwiliwr Gwasanaeth Tân Ac Achub Gogledd Cymru	31-32

RHAGAIR ESBONIADOL

1. Mae Datganiad Cyfrifon yr Awdurdod yn gyhoeddiad a orchmynnir gan y gyfraith; a'i bwrpas yn bennaf yw darparu gwybodaeth glir ynghylch sefyllfa a pherfformiad ariannol Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru ar gyfer y flwyddyn ariannol 2003-2004.

2(a). Mae'r datganiadau a'u pwrpas fel a ganlyn:-

(i) **Datganiad Polisiâu Cyfrifyddu**

Mae hwn yn gosod yr egwyddorion a'r polisiâu y sylfeini'r cyfrifon y Gwasanaeth Tân arnynt.

(ii) **Cyfrif Refeniw Cyfunol**

Mae hwn yn crynhoi gwariant y Gwasanaeth Tân ac yn arddangos sut yr ariannwyd y gwariant.

(iii) **Taflen Fantolen Gyfunol**

Mae'r Taflen Fantolen Gyfunol yn disgrifio sefyllfa ariannol y Gwasanaeth Tân.

(iv) **Datganiad yr holl Symudiadau Wrth Gefn**

Daw'r datganiad hwn â holl enillion a cholledion y Gwasanaeth Tân a gydnabyddir ynghyd, ac amlinellu'r rhai a gydnabyddir a'r rhai na chawsant eu cydnabod yn y Cyfrif Refeniw Cyfunol.

(v) **Datganiad Llif Arian**

Mae'r datganiad cyfunol hwn yn crynhoi'r llif arian mewnol ac allanol a gyfyd o'r trafodion â thrydydd parti i bwrpas refeniw a chyfalaf.

(vi) **Datganiad cyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad Cyfrifon**

Mae'r rhan hon yn dangos cyfrifoldebau Trysorydd yr Awdurdod Tân ynglŷn â'r Datganiad Cyfrifon

2(b). Cefnogir y Cyfrif Cyllid, y Fantolen a'r Datganiadau Llif Arian gan nodiadau sydd yn darparu gwybodaeth ychwanegol. Mae'r Gyfriflen yn cwrdd â gofynion Cod Ymarfer Cyfrifyddu yr Awdurdod Lleol ym Mhrydain Fawr a gyhoeddwyd yn 2003 a'r Cod Ymarfer Cyfrifyddu Gwerth Gorau (2003) gan y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddu (CIPFA) a'r Rheolau Archwilio a Chyfrifyddu 1996.

3. **CRYNODEB O'R FLWYDDYN ARIANNOL 2003-2004**

(i) **Gwariant Refeniw 2003-2004**

Cymeradwywyd y gyllideb am y flwyddyn gan Aelodau'r Awdurdod Tân ar £25,304,230. Mae'r Cyfrif Refeniw Cyfunol yn dangos bod y gwariant am y flwyddyn o fewn y swm yma. Roedd adroddiadau i'r Aelodau yn Rhagfyr 2003 a Mawrth 2004 mai'r alldro ar gyfer 2003-2004 fyddai gorwariant o rhwng £216,000 a £231,000, i'w ariannu o danwariant y blynyddoedd a fu. Y gwir wariant ar gyfer 2003-2004 oedd £25,298,686, sef tanwariant o £5,544. Trafodir y tanwariant yn fanylach isod.

Effeithiau'r Dyfarniad Cyflog ar flwyddyn ariannol 2003-2004 oedd gorwariant ar gyflogau diffoddwyr tân llawn amser a rhan amser o £341,000. Fodd bynnag, mae'r gorwariant ar gyflogau wedi cei wrthbwysu gan arbedion mewn lleoedd eraill ynn y gyllideb felly mae'r Ddarpariaeth yn y Dyfarniad Cyflog wedi aros yr un fath.

Roedd y gyllideb ar gyfer staff di-lifrai wedi ei danwario o £95,000 yn bennaf oherwydd na chafodd rhai swyddi newydd eu llenwi ar ddechrau'r flwyddyn a neb wedi dod i gymryd lle staff yn syth wedi i swydd ddod yn wag.

Dan y gwariant Pensiynau, y gyllideb ar gyfer Cymudo oedd £933,100 ac i ymorol am y gwariant uwch na'r arfer gwnaethpwyd darpariaeth yn y gyllideb i drosglwyddo £100,000 o'r Ddarpariaeth Bensiynau. Y gwir wariant ar Gymudo oedd £636,946 felly ystyrir mai doeth fyddai peidio â throsglwyddo'r arian o'r Ddarpariaeth Bensiynau. Roedd y costau pensiynau ar y cyfan yn orwariant o £17,030 oherwydd y cynnydd yn trosglwyddiadau pensiwn gwerthoedd allan.

Dan y Cyflenwadau a Gwasanaethau mae'r costau am Gyfrifiadurol yn dangos tanwariant o £127,000. Roedd darpariaeth yn y gyllideb o £100,000 am system reoli adnoddau dynol newydd wedi cael ei gynnwys o fewn y Costau Cyfrifiaduron ar gyfer 2003-2004. Roedd oedi wedi bod wrth brynu'r system, yn bennaf oherwydd y newidiadau cenedlaethol fel rhan o foderneiddio'r Gwasanaeth Tân. I alluogi'r Awdurdod i brynu'r system yn 2004-2005 penderfynwyd yn y cyfarfod o'r Awdurdod Tân ar 15 Mawrth 2004 y byddai £100,000 yn cael ei drosglwyddo i'r Ddarpariaeth Gyfrifiaduron.

Roedd tanwariant yn y costau prydlesu yn 2003-2004 yn bennaf oherwydd nad oedd rhai cerbydau mawr megis Tendrau Dŵr a Pheiriant Cyrraedd yn uchel wedi cael eu cwblhau mewn pryd ar gyfer y lleihad prydlesu yn 2003-2004.

Yr incwm yn y gyllideb am Log ar Arian oedd £70,000, y gwir incwm oedd £144,416. Mae'r incwm ychwanegol yn bod oherwydd y cynnydd mewn arian oherwydd y Ddarpariaeth Dyfarniad Cyflog a chynydd mewn cyfraddau llog. Ceir manylion gweithgarwch y Rheolaeth Drysoryddol am 2003-2004 mewn adroddiad arall i'r Aelodau.

(ii) **Tanwariant 2003-2004**

Y tanwariant yn 2003-2004 yw £5,544. Yn 2004-2005 cafodd yr Awdurdod Tân £382,382 o arian pontio i ymorol am gost y Dyfarniad Cyflog, ac roedd y cyfraniadau gan yr Awdurdodau cyfansoddol felly yn llai. Mae'r amserlen ad-dalu wrthi'n cael ei drafod ac mae'n bosib y bydd raid ad-dalu'n llawn yn 2005-2006. I leihau'r effeithiau posib gymaint ag y bo modd ar gyllideb 2005-2006 ystyrir mai doeth fyddai cyfeirio'r tanwariant yn 2004-2005 i Ddarpariaeth Arian Pontio.

Yn y cyfarfodydd o'r Awdurdod Tân ar 15 Rhagfyr 2003 a 15 Mawrth 2004 cytunwyd i ariannu unrhyw orwariant yn codi yn y flwyddyn ariannol o danwariant y flwyddyn cynt. I ymorol am gostau ychwanegol y cytundeb cyflog, cyfeiriwyd £748,064 o'r tanwariant yn 2002-2003 i Ddarpariaeth Cytundeb Cyflog, bydd £216,658 yn cael ei ddefnyddio i ymorol am y tanwariant amcangyfrifedig yn 2003-2004 a'r £531,406 sy'n weddill yn cael ei ddefnyddio i wrthbwysu'r cynnydd yn y gyllideb yn 2004-2005. Fodd bynnag, oherwydd yr arbedion isod ni fydd raid defnyddio'r Ddarpariaeth Gyflogau i ariannu'r gorwariant ar gyflogau'r diffoddwyr tân. I gyd-fynd â'r uchod, mae £216,658 wedi cael ei drosglwyddo o Ddarpariaeth y Dyfarniad Cyflog i'r Ddarpariaeth Arian Pontio.

Yn y blynyddoedd a fu mae'r Awdurdod Tân wedi crynhoi Darpariaeth Gyfalaf i ariannu llithriant yn y rhaglen gyfalaf. Fodd bynnag, ni fu raid bob amser ddefnyddio'r Ddarpariaeth Gyfalaf, a'r arian yn y ddarpariaeth nawr yw £481,631. Amcangyfrifwyd bod £59,000 o'r ddarpariaeth yn cael ei ddefnyddio i ariannu gwariant cyfalaf yn 2003-2004, gan adael arian yn y ddarpariaeth o £422,631. Gyda'r Côt Darbodus newydd, nid oes raid bellach ddal darpariaethau ar gyfer gwariant cyfalaf, felly mae'r arian ar y ddarpariaeth, sef £422,631 wedi cael ei drosglwyddo i Ddarpariaeth y Dyfarniad Cyflog i wrthbwysu'r pwysau ar y gyllideb yn 2004-2005. Fodd bynnag, oherwydd llithriant yn y Rhaglen Gyfalaf yn 2003-2004 ni fu raid defnyddio'r £59,000. I gyd-fynd â'r argymhellion uchod ystyrir mai doeth fydd defnyddio'r £59,000 i wrthbwysu'r pwysau ar y gyllideb yn 2005-2006 a chael ei drosglwyddo i'r Ddarpariaeth Arian Pontio.

Yn gryno, yr arian yn y Ddarpariaeth Arian Pontio ar 31 Mawrth 2004 yw £281,202. Hyn yw'r tanwariant yn 2003-2004, £216,658 o'r Ddarpariaeth Dyfarniad Cyflog a £59,000 o'r Ddarpariaeth Gyfalaf.

(iii) **Gwariant Cyfalaf 2003-2004**

Mae'r Llywodraeth yn rheoli gwariant cyfalaf yr Awdurdodau drwy gyflwyno Cymeradwyaeth Credyd Sylfaenol (BCA) a Chymeradwyaeth Credyd Atodol (SCA). Dyma'r cyfyngiad a osodir gan y Llywodraeth ar y swm y gellir ei

fenthg i ariannu gwariant cyfalaf mewn blwyddyn ariannol. Roedd y gwir wariant a gafwyd yn £957,988. Dyma'r prif gynlluniau a gyflawnwyd;

£	
37,755	Gorsaf Dân Llanfairfechan
70,641	Cyfleusterau Hyfforddi Llandudno
394,911	Cyfleusterau Hyfforddi Dolgellau
69,551	Mân waith a gwaith cynnal a chadw
20,134	Cerbydau
19,374	Hydrantau Tân
345,622	Offer TG a Chysylltiadau

Ariannwyd y gwariant cyfalaf gan £936,000 Cymeradwyaeth Credyd Sylfaenol (BCA) a £21,988 Derbynebau Cyfalaf Defnyddiol. Cymeradwyaeth Credyd Sylfaenol yr Awdurdod am 2003-2004 oedd £709,000 ond oherwydd llithriad yn y rhaglen gyfalaf trosglwyddwyd yn 2002-2003 £227,000 i Gyngor Dinas Casnewydd, caiff hyn ei ddychwelyd yn 2003-2004.

(iv) **Mantolen 2003-2004**

Dosrannwyd oes Ased i'r holl adeiladau yn awr a chânt eu dibrisio dros yr oes ddisgwyliedig honno, dangosir hyn yn Nodyn 1 i'r Fantolen Gyfunol ar dudalen 18. Cynyddwyd Benthycia Tymor Hir o £615,000. Penderfynir y cynnydd yn y benthycia trwy fformiwla, a'r ffactorau a ystyrir yw swm y BCA a SCA ddefnyddiwyd yn ystod y flwyddyn, yr Uchafswm Credyd a'r benthyciadau dyledus. Dyled benthyciad yr Awdurdod ar 31 Mawrth 2004 oedd £3.963m, sef cynydd o £0.615m dros y flwyddyn.

(v) **Llif Arian**

Caiff yr Awdurdod Tân ei gyllido o ardollau ar Awdurdodau Lleol, derbynnir yr ardollau yn fisol ac fe'u defnyddir i ariannu gwariant.

(vi) **Darpariaethau ac Ymrwymadau**

Mae gan yr Awdurdod Ddarpariaeth Bensiwn o £1,954,566 i gwrdd ag ymrwymadau'r dyfodol, caiff sefyllfa Pensiynau ei monitro a'i hadrodd yn rheolaidd i'r pwyllgor fel eitem ar wahân ar yr agenda. Y darpariaethau eraill a ddelir gan yr Awdurdod ar 31 Mawrth 2004 yw'r Ddarpariaeth Dyfarniad Cyflog sef £954,037, y Ddarpariaeth Gyfrifiaduron sef £100,000 a'r Ddarpariaeth Arian Pontio sef £281,202. Mae manylion pellach y darpariaethau a ddelir wedi'u cynnwys ar dudalennau 17 a 23.

4. GWYBODAETH YCHWANEGOL

Mae gwybodaeth ychwanegol am y cyfrifon hyn ar gael gan Drysorydd yr Awdurdod Tân, Bodlondeb, Conwy. Hefyd, mae gan aelodau o'r cyhoedd sydd â diddordeb, yr hawl statudol i archwilio'r cyfrifon cyn i'r archwiliad gael ei gwblhau. Rhoddir gwybod bod y cyfrifon ar gael i'w harchwilio trwy'r wasg leol ac ar wefannau Awdurdod Tân Gogledd Cymru (www.gwastan-gogcymru.org.uk) a Chyngor Bwrdeistref Sirol Conwy (www.conwy.gov.uk).

Mae cyfrifon 2003-2004 wedi eu harchwilio, ac y mae tystysgrif yr Archwiliwr i'w chanfod ar dudalen 31.

K W FINCH CPFA IRRV

Trysorydd i'r Awdurdod Tân

DATGANIAD CYFRIFOLDEBAU AR GYFER Y DATGANIAD CYFRIFON

CYFRIFOLDEBAU'R AWDURDOD

Mae'n ofynnol i'r Awdurdod:

- wneud trefniadau ar gyfer gweinyddiad cywir ei faterion ariannol ac i sicrhau fod gan un o'i swyddogion y cyfrifoldeb am weinyddiad y materion hynny. Yn yr Awdurdod hwn, y cyfryw swyddog yw'r Trysorydd;
- reoli ei faterion i sicrhau defnydd economaidd, effeithlon ac effeithiol o adnoddau a diogelu ei asedau.

CYFRIFOLDEBAU'R TRYSORYDD

Mae'r Trysorydd yn gyfrifol am baratoad Datganiad Cyfrifon yr Awdurdod sydd, yn nhermau Côt Ymarferiad CIPFA/LASAAC ar Gyfrifeg Awdurdod Lleol ym Mhrydain ("y Côt"), yn ofynnol i gyflwyno'n gyfiawn sefyllfa ariannol yr Awdurdod ar y dyddiad cyfrifyddu a'i incwm a'i wariant am y flwyddyn yn gorffen 31 Mawrth 2004.

Ym mharatoad y Datganiad Cyfrifon, mae'r Trysorydd wedi:

- cael polisïau cyfrifeg addas a ddewiswyd ac yna eu cymhwyso gyda chysondeb;
- gwneud barnau ac amcangyfrifon oedd yn rhesymol a doeth;
- cydymffurfio â'r Côt.

Mae'r Trysorydd hefyd wedi:

- cadw cofnodion cyfrifyddu cywir a oedd yn gyfamserol;
- cymryd camau rhesymol er atal neu ddarganfod twyll neu weithredoedd afreolaidd eraill.

TYSTYSGRIF Y TRYSORYDD

DATGANIAD CYFRIFON 2003/2004

Paratowyd Datganiad Cyfrifon yn unol â Rheolau Cyfrifon ac Archwiliad 1996.

ARWYDDWYD : _____

K W FINCH CPFA IRRV

Trysorydd i'r Awdurdod Tân

DYDDIEDIG : _____

DATGANIAD AR Y SYSTEM RHEOLAETH ARIANNOL FEWNOL

1. Gwneid y datganiad hwn ynghylch y datganiad o gyfrifon ar gyfer Awdurdod Tân Gogledd Cymru. Mae'r Awdurdod Tân yn cydnabod ei gyfrifoldeb am sicrhau bod system o reolaeth ariannol fewnol yn cael ei chynnal ac yn cael ei gweithredu mewn perthynas â'r adnoddau dan sylw.
2. Ni all y system rheolaeth ariannol fewnol ond darparu sicrhad rhesymol nid llwyr bod yr asedau'n cael eu gwarchod, bod trafodion yn cael eu cofnodi'n gywir, a bod gwallau neu anghysonderau materol naill ai'n cael eu hosgoi neu'n cael eu gweld o fewn cyfnod amserol.
3. Mae'r system rheolaeth ariannol fewnol wedi ei seilio ar fframwaith o wybodaeth reolaethol reolaidd, rheoliadau ariannol, gweithdrefnau gweinyddol (gan gynnwys didoli dyletswyddau), goruchwyliaeth reolaethol, a system o ddirprwyo ac atebolrwydd. Rheolwyr o fewn y Gwasanaeth sy'n datblygu ac yn cynnal y system rheolaeth ariannol. Mae'r system yn cynnwys yn benodol:
 - Systemau cyllidebol cynhwysfawr;
 - Adolygiadau rheolaidd o adroddiadau ariannol cyfnodol a blynyddol sy'n dangos perfformiad ariannol yn erbyn y rhagolygon;
 - Gosod targedau i fesur perfformiad ariannol ac eraill;
 - Llundio adroddiadau ariannol rheolaidd sy'n dangos y gwir wariant yn erbyn y rhagolygon;
 - Canllawiau pendant ar wariant cyfalaf.
4. Trefniadau Archwiliadau Mewnol

Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy, dan gytundeb, sy'n darparu'r Gwasanaethau Archwilio Mewnol i'r Gwasanaeth Tân. Mae'r cytundeb presennol yn caniatáu nifer o ddiwrnodiau i ddarparu Gwasanaeth Archwilio Mewnol, ac unrhyw waith sydd heb ei gynllunio'n golygu cost ychwanegol i'r Awdurdod Tân.

Mae'r Archwiliadau Mewnol yn ceisio gwneud ei waith yn unol â'r safonau proffesiynol a osodir gan y Bwrdd Arferion Archwilio fel y disgrifir yn y Codau Ymarfer a roddir allan gan gyrrff proffesiynol, yn arbennig Côt Ymarfer CIPFA ar Archwiliadau Mewnol mewn Llywodraeth Leol.

Er mwyn sicrhau bod yr Archwiliadau Mewnol yn ateb ei amcanion ac yn defnyddio ei adnoddau hyd yr eithaf, rhaid cynllunio'r gwaith archwilio yn ddigonol. Mae cynllunio'n golygu adnabod llwyth gwaith yr archwiliad, gan gymryd i ystyriaeth yr holl weithgarwch sydd i'w archwilio, hyd a lled unrhyw fannau gwan sy'n hysbys a meysydd risg uchel. Cytunir ar y Cynllun Archwilio bob blwyddyn ac ar hyn o bryd mae'n seiliedig ar adolygiad cylchol o'r gweithgarwch, a'r newidiadau'n cael eu gwneud yn unol â gofynion y Gwasanaeth Tân.

Caiff yr Adroddiadau Archwiliadau Mewnol eu rhoi yn enw Rheolwr yr Archwiliadau sydd â mynediad at unrhyw un neu bob un o'r canlynol, a gall adrodd yn uniongyrchol iddynt: Cadeirydd yr Awdurdod Tân, y Prif Swyddog Tân, unrhyw swyddog gyda'r Gwasanaeth Tân. Mae'r farn sydd yn yr adroddiadau wedi eu ffurfio'n annibynnol ac nid yw'n agored i ddylanwad allanol i'r Adran Archwiliadau Mewnol.

5. Yn yr adolygiad i effeithiolrwydd y system rheolaeth ariannol fewnol mae:
 - Gwaith rheolwyr yn y Cyngor
 - Gwaith yr archwilwyr mewnol fel y disgrifir uchod; a
 - Yr archwilwyr allanol yn eu llythyr archwiliad blynyddol ac adroddiadau eraill.
6. Yn seiliedig ar y gwaith a wnaethpwyd yn 2003/04, barn yr Archwiliad Mewnol ar y mecanweithiau y mae'r rheolwyr wedi eu rhoi mewn lleol i gael Rheolaeth Ariannol Fewnol yw eu bod yn ddigonol at y diben.
7. Yn unol â chanfyddiadau'r adolygiad allanol o Archwiliad Mewnol y Gwasanaeth Tân, mae'r gwaith o gynllunio'r Archwiliad yn 2004/05 yn seiliedig ar asesiad risg er mwyn sicrhau bod yr adnodd archwilio yn cael ei ddefnyddio fwyaf effeithiol.

(Llofnodwyd) _____

(Dyddiedig) _____

(Prif Swyddog Ariannol)

DATGANIAD POLISI'AU CYFRIFYDDU

1. CYFFREDINOL

Paratowyd y cyfrifon yn unol â Chôd Ymarfer Cyfrifyddu Awdurdodau Lleol Prydain Fawr 2003, a gyhoeddwyd yn Mehefin 2003 gan Sefydliad Siartredig Cyllid a Chyfrifon y Cyhoedd (CIPFA) a hefyd gyda nodiadau cynorthwyol a gyhoeddwyd gan CIPFA ynghylch sut i weithredu Safonau Cyfrifyddu (SSAP'au), a Safonau Adrodd Ariannol (FRS).

2. ASEDAU SEFYDLOG

Ymgwymerwyd â'r gwaith o ailwerthuso asedau sefydlog yn ystod Awst/Medi 1999, ac adlewyrchir y gwerthoedd hynny yn y Daflen Fantolen. Cyflawnwyd y gwaith o werthuso gan Gyngor Gwynedd. Rhoddwyd gwerth marchnad agored i'r swyddfeydd a chost colli gwerth cyfnewid i'r gorsafoedd tân. I gydymffurfio â'r FRS15 newydd amcangyfrifodd y Prisiwr fywydau yn weddill ar gyfer holl adeiladau'r Awdurdod Tân er mwyn cyfrifo tâl colli gwerth. Cydnabyddir yr asedau eraill ar eu cost hanesyddol ac maent yn cael eu dibrisio dros eu hoes ddefnyddiol.

3. COSTAU'R ASEDAU SEFYDLOG O'R REFENIW

Codir tâl cyfalaf ar y cyfrif refeniw ar gyfer yr holl asedau sefydlog a ddefnyddir i ddarparu'r gwasanaeth. Mae cyfanswm y gost yn cynnwys darpariaeth blyneddol ar gyfer colli gwerth, a chyfradd llog damcaniaethol penodol o 3.5% ar werthoedd net yr asedau.

Seilir cyfanswm y gost ar y cyfalaf a geir. Cymerir i ystyriaeth y bydd yr holl asedau a ddaw i ben wedi cael defnydd ohonynt, yn colli eu gwerth, ac fe'u cyfrifir ar sail llinell syth.

Tynnir y gost am log allanol taladwy a'r ddarpariaeth colli gwerth, o'r Cyfrif Refeniw Rheoli Asedau, a ariannir drwy'r ffioedd cyfalaf a godir. Fe fydd y ffioedd cyfalaf, felly, yn cael effaith niwtral ar y symiau fydd angen eu codi drwy drethi.

4. COLLI GWERTH

Ystyrir y bydd asedau, heblaw tir, yn colli eu gwerth tra'n cael defnydd ohonynt. Yn ôl yr FRS15 rhaid gwneud darpariaeth ar gyfer colli gwerth ar holl adeiladau'r Awdurdod Tân. Lle y darparir ar gyfer colli gwerth, fe ddefnyddir y dull llinell syth i ystyried colled mewn gwerth i'r asedau dros y cyfnodau canlynol:-

Adeiladau	15 - 80 mlynedd
Strwythurau Mewnol	5 - 10 mlynedd
Cerbydau, Peiriannau ac Offer	4 - 15 mlynedd

5. Y SYLFAEN ER MWYN DARPARU AR GYFER CASGLU DYLEDION

Mae'r Awdurdod wedi cymeryd benthyciadau tymor hir sydd yn amrywio o ran eu hyd i ariannu asedau sefydlog sydd wedi eu prynu. Mae'r ddarpariaeth ar gyfer casglu dyledion yn gyfrifiad sydd wedi ei sylfaenu ar agoriad gwerth y credyd nenfwd (*credit ceiling value*), gyda'r elfen honno yn gysylltiedig â chostau pontio a dynnir o'r cyfrif refeniw dros gyfnod o saith mlynedd, a balans y credyd nenfwd yn cael ei dynnu o'r cyfrif refeniw fel swm yn hafal i 4% o'i werth.

6. CRONFEYDD WRTH GEFN A'R BALANS

Er na all yr Awdurdod, yn dechnegol, ddal cronfeydd wrth gefn, mae'n cynnal nifer o ddarpariaethau ar gyfer gwariant yn y dyfodol sy'n sicr o ddiwydd.

Gwnaeth yr Awdurdod gyfraniad o £100,000 i'r Ddarpariaeth Gyfrifiaduron i ariannu prynu system Adnoddau Dynol newydd yn 2004-2005.

Gwnaethpwyd cyfraniad o £160,000 i'r Ddarpariaeth ar gyfer Ymrwymadau Pensiwn, a'r balans yn y ddarpariaeth nawr yw £1,954,566. Sefydlwyd y Ddarpariaeth ar gyfer Ymrwymadau Pensiwn i ateb y galw yn y dyfodol o ran taliadau pensiwn anghymesur, a chaiff y sefyllfa eu monitro yn rheolaidd ac adroddir yn ei chylch i'r pwyllgor.

Sefydlwyd darpariaeth newydd yn 2002-2003 i ariannu costau ychwanegol y cytundeb cyflog disgwylidig. Y balans yn y ddarpariaeth ar 31 Mawrth 2004 yw £954,037.

I hwyluso ad-dalu'r arian pontio, sef £382,382, sefydlwyd darpariaeth newydd. Y balans yn y Ddarpariaeth Arian Pontio ar 31 Mawrth 2004 yw £281,202.

7. STOC A'R STOREFA

Mae'r Awdurdod yn cymeryd i ystyriaeth y stoc o wisgoedd ffurfiol, rhannau cerbydau, tanwydd ac eitemau gweithredol bychain eraill. Yn unol â'r Côd Ymarfer a'r SSAP 9, rhoddir y gwerth isaf i'r stoc sef y cost gwirioneddol, neu'r gwerth credadwy net.

8. COSTAU PENSIWN

Mae'r Awdurdod yn ymwneud â dau gynllun pensiwn gwahanol sydd yn cwrdd â gofynion grwpiau staff gwahanol. Mae'r ddau gynllun yn darparu buddion a ddiffinnir mewn perthynas â thâl a gwasanaeth. Mae'r cynlluniau fel a ganlyn:-

(i) Dynion a Merched Tân Mewn Lifrai

Nid yw'r cynllun hwn yn cael ei ariannu gyda'r cost a dynnir o'r cyfrif refeniw yn cynrychioli cost net y pensiynau a'r buddion eraill ar ôl ystyried cyfraniadau'r staff ar gyfer y flwyddyn.

(ii) Gwasanaethau Llywodraeth Leol a Staff yr Ystafell Reoli

Mae'r staff hyn yn gymwys i ymuno â Chynllun Pensiwn y Llywodraeth Leol. Mae'r costau pensiwn a godir o gyfrif yr Awdurdod mewn perthynas â'r staff, yn hafal i'r cyfraniadau a delir i'r cynllun pensiwn a ariannir ar gyfer y staff hyn. Codir costau ychwanegol mewn perthynas â rhai

pensiynau arbennig a delir i staff sydd wedi ymddeol heb fod wedi eu hariannu.

Mae'r costau pensiwn hyn wedi eu penderfynu ar sail y cyfraddau cyfrannu cam ar y tro i gwrdd â 100% o atebolrwydd y Gronfa yn unol â rheolau perthnasol y Llywodraeth.

(iii) FRS 17

Mae FRS 17 yn rhagnodi datgelu'r ymrwymïadau tymor hir yr aethpwyd iddynt o ran costau pensiwn. 2003-2004 yw'r flwyddyn gyntaf lle mae'r cyfrifon yn cael eu haddasu i gymryd ystyriaeth o'r polisïau cyfrifydda sydd yn FRS 17. Mae cyfrifon 2002-2003 wedi cael eu newid trwy addasu blwyddyn gynt i ddarparu ffigurau cymharol. Mae cyfrifon yr Awdurdod Tân wedi cael eu haddasu i gyd-fynd â'r SORP ac mae hynny'n darparu nad yw'r addasiadau a wneud i weithredu'r FRS 17 yn effeithio o gwbl ar Gyfraniadau'r Awdurdodau Lleol.

9. DOSBARTHAD COSTAU GWEINYDDOL CANOLOG

Darparir y gwasanaethau gweinyddol canolog mwyaf megis Cyllid a Chefnogaeth Gyfreithiol a Gweinyddol gan yr Awdurdodau Lleol eraill. Mae'r costau hyn a chostau gweinyddiaeth ganolog yr Awdurdod Tân wedi eu dyrannu i wasanaethau'r rheng flaen yn unol â Datganiad CIPFA ar Gyfrifyddu Costau Uwchben a'r Cod Ymarfer Cyfrifyddu Gwerth Gorau.

10. DYLEDWYR A CHREDYDWYR

Cynhelir Cyfrif Refeniw'r Awdurdod ar sail gronïadol yn unol â'r Còd a'r SSAP 2; mae hyn yn golygu fod symiau sydd yn ddyledus i ac oddi wrth yr Awdurdod yn ystod y flwyddyn yn cael eu cynnwys yn y cyfrif refeniw, p'run a yw'r arian wedi ei dderbyn neu ei dalu neu beidio yn ystod y flwyddyn. Caiff y cronïadau cyfalaf materol eu cydnabod ar yr un sail â chronïadau refeniw.

11. BUDDSODDIADAU

Hyd at 15 Ionawr 2004 roedd unrhyw arian dros ben neu falans gorddrafft sy'n bod o ddydd i ddydd yn cael ei gynnwys fel rhan o weithgarwch rheolaeth Drysoryddol Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy. Ystyriwyd bod cydgyfnerthu arian yr Awdurdod, gydag arian Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy, yn cael y llog mwyaf posib y gall y Gwasanaeth Tân ei gael. Roedd y llog yn cael ei dalu neu'n cael ei godi ar y balans arian dyddiol ar y gyfradd dros nos roedd banc yr Awdurdod yn cael ei gael, a 0.25%. Oherwydd y cynnydd yn y Darpariaethau sydd gan yr Awdurdod Tân ystyrid mai doeth fyddai buddsoddi'r arian dros ben yn uniongyrchol ar ran yr Awdurdod, a dechreuodd y buddsoddiadau uniongyrchol ar 15 Ionawr 2004. Caiff y deliadau llog eu dangos ar wahân o fewn y Cyfrif Refeniw Crynodeb. Caiff y buddsoddiadau eu dangos yn y Fantolen Gydgyfnerthedig ar gost. Ceir gwybodaeth bellach yn Nodyn 12 ar y Fantolen.

12. PRYDLESI

Polisi'r Awdurdod Tân yw caffael cerbydau a chyfarpar arbennig sy'n gymwys drwy brydles weithredol. Gwerth cyfalaf asedau sydd wedi'u caffael yn ystod y flwyddyn trwy brydlesu oedd £188,644.

13. DERBYNIADAU CYFALAF

Caiff yr enillion o asedau defnyddiadwy eu dal fel Derbyniadau Cyfalaf Defnyddiadwy a chânt eu cadw yn y cyfrif Derbyniadau Cyfalaf Anghymwysedig hyd oni chânt eu defnyddio i ariannu gwariant cyfalaf.

CYFRIF REFENIW CYFUNOL AR GYFER Y FLWYDDYN
YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2004

DADANSODDIAD GODDRYCHOL	NODIADAU	2003/04	2002/03
		£'000	£'000
Diogelwch Tân Cymunedol – Arolygu ac Ardystio		1,006	943
Diogelwch Tân Cymunedol – Atal ac Addysg		1,894	1,766
Diffodd Tân – Ymatebion Gweithredol		18,591	17,403
Diffodd Tân – Cysylltiadau a Chrynhoi		2,000	1,828
Diffodd Tân – Sicrhau Cyflenwadau Dwr		802	784
Pensiynau Diffoddwyr Tân		4,157	3,880
Costau Corfforedig a Chraidd Democraataidd		129	119
Cost heb ei ddsbarthu		9	14
GWARIANT GROS		28,588	26,737
Incwm – Diogelwch Tân Cymunedol		-30	-27
Incwm – Diffodd Tân		-219	-191
Incwm – Pensiynau		-1,180	-1,033
CYFANSWM INCWM		-1,429	-1,251
Cyfraniad i'r ddarpariaeth ar gyfer offer y Dyfarniad Cyflog	Nodyn 8	0	748
Cyfraniad i'r Ddarpariaeth Arian Pontio	Nodyn 8	6	0
Cyfraniad i'r Ddarpariaeth Ymrwymadau Pensiwn	Nodyn 8	160	200
Cyfraniad i'r Ddarpariaeth Gyfalaf	Nodyn 8	0	55
Cyfraniad i'r Ddarpariaeth Gyfrifiaduron	Nodyn 8	100	0
Cyfraniad i'r Ddarpariaeth Ddyledion	Nodyn 8	-5	9
COST NET Y GWASANAETH		27,420	26,498
Llog a dderbyniwyd		-144	-81
Cyfrif Refeniw Rheoli Asedau	Nodyn 1	-354	-770
Cost Llog Pensiynau	Nodyn 4	6,417	5,995
Elw Disgwyliedig ar Asedau Pensiwn	Nodyn 4	-181	-92
GWARIANT GWEITHREDU NET		33,158	31,550
Cyfraniad o'r Gronfa Ariannu Cyfalaf	Nodyn 5	-167	-210
Symudiad ar Gronfa Bensiynau dros ben	Nodyn 4	-7,687	-7,385
SWM SYDD I'W GODI O'R TRETHI		25,304	23,955
INCWM O'R TRETHI	Nodyn 6	-25,304	-23,955
YCHWANEGOL AR GYFER Y FLWYDDYN		0	0

NODIADAU'R CYFRIF REFENIW CYFUNOL

1. CYFRIF REFENIW RHEOLI ASED AU

Mae'r Cyfrif Refeniw Rheoli Asedau yn cofnodi'r taliadau a godir am ddefnyddio'r asedau ac union gostau'r llog allanol i'r Awdurdod. Dangosir yr hyn sydd yn ychwanegol fel canlyniad yn y Cyfrif Refeniw Cyfunol.

	<i>2003/04</i> <i>£'000</i>	<i>2002/03</i> <i>£'000</i>
<u>INCWM</u>		
Taliadau Cyfalaf o'r Cyfrif Refeniw	-997	-1,417
<u>GWARIANT</u>		
Darpariaeth Colli Gwerth	437	481
Taliadau Llog Allanol	206	166
YCHWANEGOL I'R CYFRIF REFENIW CYFUNOL	-354	-770

2. PRYDLESU

Yr oedd y taliadau prydlesu yn weddill ar 31 Mawrth 2004 yn £3,892,719 (31 Mawrth 2003, £4,775,453), gyda thaliadau prydlesu o £1,165,441 (2002/03, £1,201,412) yn ystod y flwyddyn. Gwnaed taliadau prydlesu o £3,986 yn ystod y flwyddyn., pris prynu gwreiddiol y cerbydau oedd £359,048. Mae'r brydles arian wedi cyrraedd y cyfnod rhentu eilaidd, a bydd yn para am oes ddefnyddiol y cerbydau; amcangyfrifir y bydd y cerbydau mewn gwasanaeth hyd 2005.

YMRWYMIADAU PRYDLESU	£'000
2004/2005	1,040
2005/2006	800
2006/2007	641
2007/2008	438
2008/2009	323
2009/2010	203
2010/2011	171
2011/2012	171
2012/2013	51
2013/2014	51
2014/2015	3
2015/2016	1
CYFANSWM	3,893

3. **GWARIANT AR GYHOEDDUSRWYDD**

Dan Adran 5 Deddf Llywodraeth Leol 1986, mae'n angenrheidiol i'r Awdurdod ddatgelu'r gwariant ar gyhoeddusrwydd a hysbysebu a gyfeirir at y cyhoedd yn gyffredinol neu adrannau penodol o'r cyhoedd. Yn 2003-2004 yr oedd y gwariant hwn yn £28,240.

GWARIANT AR GYHOEDDUSRWYDD	2003/04 £'000	2002/03 £'000
Recriwtio	8	18
Hysbysebion Diogelwch Tân	20	23
CYFANSWM	28	41

4. **PENSIYNAU**

(i) **Gwasanaethau Llywodraeth Leol a Staff yr Ystafell Reoli**

Yn 2003-2004, fe wnaeth yr Awdurdod gyfraniad o £458,715 (2002/2003, £401,835) i Gynllun Pensiwn y staff gan gynrychioli 21.3% (2002-2003, 20.59%) o dâl pensiwn yr aelodau staff i Gronfa Bensiwn Clwyd, sydd yn darparu buddion sydd wedi eu diffinio i'r aelodau mewn perthynas â thâl a gwasanaeth. Fe fydd Actiwari'r Gronfa yn penderfynu'r gyfradd sydd i'w gyfrannu gan ei seilio ar brisiannau actiwaraid teirblwydd, gyda'r arolwg diwethaf ar 31 Mawrth 2001. Yn unol â'r Rheolau Pensiwn cyfredol, mae disgwyl i'r cyfraddau cyfraniad gwrdd â 100% o holl ymrwymadau'r Gronfa.

Yn ystod 2003-2004, dyfarnwyd budd blynyddoedd ychwanegol o £8,1420 (2002-2003, £7,500) i staff sydd yn cynrychioli 0.37% (2002-2003, 0.38%) o dâl pensiwn y staff.

Gellir cael rhagor o wybodaeth am Gronfa Bensiwn Clwyd yn Adroddiad Blynyddol y Gronfa Bensiwn a'r Cyfrifon sydd ar gael gan Trysorydd y Sir yng Nghyngor Sir y Fflint, Neuadd y Sir, Yr Wyddgrug, CH7 6NA neu ac ar wefanau www.siryfflint.gov.uk.

(ii) **Diffoddwyr Tân**

Mae cynllun pensiwn y diffoddwyr tân yn gynllun na chaiff ei ariannu â chyfraniadau diffiniedig. Yn 2003-2004, cyfanswm cost net y pensiynau a buddion eraill oedd £2.98m (2002-2003, £2.85m).

(iii) **Symudiadau ar y Gronfa Bensiwn**

Yn unol â FRS17 mae cost presennol gwasanaeth pensiynadwy yn cael ei glustnodi i wariant gros yn y Cyfrif Refeniw Cydgyfnerthedig (CRA). Mae'r taliadau pensiwn gwir ar ran y gweithwyr sy'n gweithio ar hyn o bryd yn cael ei dynnu o'r Cyfrif, addasiad yn cael ei wneud yn is na'r llinell fel nad oes unrhyw effaith ar wariant cyffredinol yr Awdurdod. Mae'r gwerth actiwaraid wedi cael eu gwneud ar gynllun y Diffoddwyr Tân gan Adran Actiwaraid y

Llywodraeth, a'r cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol gan Mercers. Mae'r tabl isod yn dadansoddi'r symudiadau priodolledig yn y gronfa pensiwn yn 2003-2004 ar gyfer y ddau gynllun:

SYMUDIADAU	2003/04 £'000	2002/03 £'000
Cyfraniad y cyflogwyr	467	409
Cost Gwasanaeth Cyfredol	-1,918	-1,891
Cost Llog	-6,417	-5,995
Yr elw a ddisgwyllir ar yr Asedau Pensiwn	181	92
SYMUDIAD AR Y GRONFA BENSIWN WRTH GEFN	7,687	7,385

Ceir rhagor o wybodaeth am bensiynau yn nodyn 11 i'r Fantolen Gydgyfnerthedig.

5. ISAFSWM Y DDARPARIAETH REFENIW (MRP)

Yn ôl Deddf, mae angen i'r Awdurdod neilltuo isafswm darpariaeth refeniw i'w rhyddhau o'u dyledion. Ar gyfer 2003-2004, y swm yw £270,194. Isod, fe ddangosir y symiau sydd yn ffurfio cyfanswm y trosglwyddiad o'r Gronfa Ariannu Cyfalaf Wrth Gefn.

	2003/04 £'000	2002/03 £'000
Y Swm a Godwyd fel darpariaeth Colli Gwerth	4437	481
Trosglwyddo o'r Gronfa Ariannu Cyfalaf Wrth Gefn i'r Refeniw	-167	-210
ISAFSWM DARPARIAETH REFENIW	270	271

6. TRETHI

Yn 2003-2004, rhoddwyd cyfanswm trethi o £25,304,230 i ariannu gwariant refeniw o'r Awdurdodau Lleol canlynol:-

AWDURDOD	2003/04 £'000	2002/03 £'000
Cyngor Sir Ynys Môn	2,544	2,351
Cyngor Gwynedd	4,454	4,239
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	4,187	4,090
Cyngor Sir Ddinbych	3,551	3,331
Cyngor Sir Y Fflint	5,667	5,382
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam	4,901	4,562
CYFANSWM TRETHI	25,304	23,955

7. ENILLION Y SWYDDOGION

Nifer y staff yr oedd eu taliadau, ag eithrio cyfraniadau pensiwn, yn £40,000 neu'n fwy mewn clystyrau o £10,000 :-

BAND TALIADAU	2003/04 NIFER Y STAFF	2002/03 NIFER Y STAFF
£70,000 - £79,999	1	1
£60,000 - £69,999	1	1
£50,000 - £59,999	2	0
£40,000 - £49,999	17	2

8 CYFRANIADAU I GRONFEYDD WRTH GEFN A MANTOLAU A GLUSTNODWYD

Darpariaeth Arian Pontio

Rhodddwyd swm o £5,544 o'r neilltu o gyllideb refeniw 2003-2004 i Ddarpariaeth i ad-dalu'r arian pontio a gafodd yr Awdurdod yn 2004-2005. Trosglwyddwyd £216,658 o'r Ddarpariaeth Dyfarniad Cyflog i'r Ddarpariaeth Arian Pontio, a rhodddwyd y swm yma o'r neilltu yn y Ddarpariaeth Dyfarniad Cyflog i ymorol am y gorwariant disgwylidig yn 2003-2004 fel nad oes mo'i angen bellach. Oherwydd llithriant yn y rhaglen Gyfalaf nid oes bellach angen £59,000 o'r ddarpariaeth, ac mae hyn wedi ei drosglwyddo i'r Ddarpariaeth Arian Pontio. Y balans ar y ddarpariaeth ar 31 Mawrth 2004 yw £281,202.

Darpariaeth ar gyfer Ymrwymadau Pensiwn

Roedd swm o £160,000 wedi ei neilltuo o gyllideb refeniw 2003-2004 i'r Ddarpariaeth Bensiwn yn unol â cyllideb 2003-2004.

Darpariaeth Gyfrifiaduron

Rhodddwyd swm o £100,000 o'r gyllideb refeniw 2003-2004 i'r Ddarpariaeth Gyfrifiaduron i ymorol am brynu system Adnoddau Dyno, penderfynwyd hyn gan yr Awdurdod Tân ar 15 Mawrth.

Darpariaeth Dyled Ddrwg

Mae'r Awdurdod yn cynnal Darpariaeth Dyled Ddrwg sy'n ymorol yn ddigonol â dyledion ac efallai y bydd gofyn iddynt gael eu dileu. Mae dadansoddiad o'r dyledwyr ar ddiwedd y flwyddyn wedi arwain at leihau'r ddarpariaeth £5,000.

9 TRAFODION Â PHARTION PERTHNASOL

Mae'r Awdurdod Tân yn aelod o Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (WLGA) a'r Gymdeithas Llywodraeth Leol (LGA), ac fe dalwyd tanysgriadau o £20,121 i'r uchod yn ystod 2003-2004.

TAFLEN FANTOLEN GYFUNOL

	NODIADAU	31 Mawrth 2004		31 Mawrth 2003
		£'000	£'000	£'000
ASEDAU SEFYDLOG	Nodyn 1			
Asedau Gweithredol	Nodyn 3			
Tir ac Adeiladau		14,547		14,261
Cerbydau, Peiriannau ac Offer		1,055		886
Strwythurau Mewnol		58	15,660	45
Asedau Anweithredol			539	657
Buddsoddiadau			3	3
CYFANSWM ASEDAU TYMOR HIR			16,202	15,852
ASEDAU CYFREDOL				
Stoc	Nodyn 6	216		251
Dyledwyr	Nodyn 7	1,725		587
Buddsoddiadau	Nodyn 12	3,400		0
Taliadau Ymlaen Llaw		194		223
Arian Parod		0	5,535	3,241
RHWYMEDIAGETHAU CYFREDOL I'W TYNNU				
Credydwyr	Nodyn 8	1,347		1,218
Benthyciadau i'w talu o fewn blwyddyn	Nodyn 4	550		1,481
Gorddrafft Banc	Nodyn 5	588		0
Derbyniadau Ymlaen Llaw		313	2,798	0
ASEDAU CYFREDOL NET			2,737	1,603
CYFANSWM ASEDAU AR ÔL TYNNU'R YMRWYMIADAU CYFREDOL			18,939	17,455
Ymrwymadau Pensiwn	Nodyn 11		106,346	90,274
Benthyciadau tymor hir	Nodyn 4		3,413	1,867
CYFANSWM ASEDAU AR ÔL TYNNU'R YMRWYMIADAU			(90,820)	(74,686)
ECWITI				
Cronfa Ariannu Cyfalaf Wrth Gefn			1,658	1,803
Cronfa Ailddatgan Asedau Sefydlog Wrth Gefn			10,546	10,717
Darpariaeth Cyfalaf			0	482
Derbynebau Cyfalaf Defnyddiol			32	43
Darpariaeth Ymrwymadau Pensiwn			1,955	1,795
Darpariaeth ar gyfer offer y Dyfarniad Cyflog			954	748
Darpariaeth Cyfrifiadur			281	0
Darpariaeth Arian Pontio			100	0
Darpariaeth Pensiwn			(106,346)	(90,274)
CYFANSWM ECWITI			(90,820)	(74,686)

NODIADAU'R DAFLEN FANTOLEN GYFUNOL

1. ASEDAU SEFYDLOG

Dangosir manylion gwerth yr asedau ar 31 Mawrth 2004 isod, ynghyd â manylion y symudiad yn ystod y flwyddyn:-

	<i>Tir ac Adeiladau</i>	<i>Cerbydau ac Offer</i>	<i>Strwythurau Mewnol</i>	<i>Asedau Anweithredol</i>	<i>Cyfanswm</i>
	<i>£'000</i>	<i>£'000</i>	<i>£'000</i>	<i>£'000</i>	<i>£'000</i>
Gwerth Gros Llyfr ar y 1af Ebrill 2003	14,938	3,570	230	657	19,395
Ailwerthuso ac Ailddatgan	0	0	0	0	0
GWERTH AR 1af EBRILL 2003	14,938	3,570	230	657	19,395
Atodiadau	104	366	19	469	958
Gwariant wedi ei Gomisiynu	587	0	0	-587	0
Wedi ei dynnu ymaith i'r Gronfa Ailddatgan Asedau Wrth Gefn	-171	0	0	0	-171
GWERTH GROS LLYFR AR 31 MAWRTH 2004	15,458	3,936	249	539	20,182
Cynnydd yn y Golled mewn Gwerth ar y 1af Ebrill 2003	-677	-2,684	-185	0	-3,546
Colled mewn Gwerth am y Flwyddyn	-234	-197	-6	0	-437
Cynnydd yn y Golled mewn Gwerth ar 31 Mawrth 2004	-911	-2,881	-191	0	-3,983
GWERTH NET LLYFR AR 31 MAWRTH 2004	14,547	1,055	58	539	16,199

2. FFYNONELLAU AR GYFER ARIANNU ASEDAU SEFYDLOG

Ariannwyd archebion yr asedau sefydlog yn ystod 2003-2004 fel a ganlyn:-

	<i>£'000</i>
Benthyciad i Ariannu (BCA)	936
Derbynebau Cyfalaf Defnyddiol	22
CYFANSWM GWARIANT AR ASEDAU SEFYDLOG 2003-2004	958

3. GWYBODAETH AM YR ASEDAU A FEDDIANNIR

Yr asedau sefydlog a feddiannir gan yr Awdurdod gan gynnwys y canlynol:-

	<i>Nifer ar 31 Mawrth 2004</i>	<i>Nifer ar 31 Mawrth 2003</i>
<u>TIR AC ADEILADAU</u>		
Gorsafoedd Tân	44	44
Pencadlys y Frigâd	1	1
Yr Ystafelloedd Rheoli	1	1
Y Sefydliadau Hyfforddi	4	4
Y Gweithdai Cerbydau	1	1
Storfeydd	1	1
<u>CERBYDAU AC OFFER</u>		
Cerbydau Gwaith	44	43
Cerbydau Cynorthwyol	21	21

4. BENTHYCA ALLANOL

Mae'r benthyciadau sydd i'w talu wedi eu cymeryd drwy'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (PWLB). Ni ellir talu'r un benthyciad yn gyflawn yn 2003-2004, ac mae'r tabl canlynol yn dadansoddi'r modd y bydd y benthyciadau'n aeddfedu.

<i>Ffynhonnell y Benthyciad</i>	<i>Cyfradd Llog yn Daladwy %</i>	<i>Cyfanswm yn Weddill ar 31 Mawrth 2004 £'000</i>	
Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus	4.5 – 5.0		3,963
<u>DADANOSDDIAD O AEDDFEDRWYDD Y BENTHYCIADAU</u>			
O fewn 1 flwyddyn			550
Rhwng 1 a 2 flynedd		414	
Rhwng 2 a 5 mlynedd		500	
Rhwng 5 a 10 mlynedd		1,127	
Dros 10 mlynedd		1,372	
			3,413
CYFANSWM			3,963

5. GORDDRAFFT BANC

Yr oedd yr arian a fuddsoddwyd yn cynrychioli'r arian a ddangoswyd yn y Daflen Fantolen, ynghyd â thrafodion heb eu heffeithio oddi fewn i'r balans banc a gliriwyd 31 Mawrth 2004.

Mae'r tabl canlynol yn crynhoi'r sefyllfa:-

	<i>31 Mawrth 2004</i> <i>£'000</i>	<i>31 Mawrth 2003</i> <i>£'000</i>
Arian fesul Taflen Fantolen	-592	3,237
Trafodion Banc heb eu clirio	856	812
Llog ar Fantolau 2001-2002 heb fod yn y Banc	-4	81
CYFANSWM	260	4,130

D.S. Nid yw ffigyrau'r "Arian fesul Taflen Fantolen" yn y tabl uchod yn cynnwys y cyfrifon imprest o £5,000.

6. STOC

Dangosir dadansoddiad o'r stociau ar 31 Mawrth 2003 a 31 Mawrth 2004 isod :-

<i>Cyflenwadau</i>	<i>31 Mawrth 2004</i> <i>£'000</i>	<i>31 Mawrth 2003</i> <i>£'000</i>
Prif Storfa (Pencadlys)	204	239
Stoc Trafnidiaeth	12	12
CYFANSWM	216	251

7. DYLEDWYR

	<i>31 Mawrth 2004</i> <i>£'000</i>	<i>31 Mawrth 2003</i> <i>£'000</i>
Adrannau'r Llywodraeth ac Asiantaethau Eraill	242	97
Awdurdodau Lleol Eraill	112	404
Dyledwyr Amrywiol	196	102
Dyledwyr Cyfalaf	1,186	0
DYLEDWYR GROS	1,736	603
Tynnu'r ddarpariaeth Dyledwyr	-11	-16
DYLEDWYR NET	1,725	587

8. CREDYDWYR

	<i>31 Mawrth</i> <i>2004</i> <i>£'000</i>	<i>31 Mawrth</i> <i>2003</i> <i>£'000</i>
Adrannau'r Llywodraeth ac Asiantaethau	57	361
Awdurdodau Lleol Eraill	453	26
Credydwy'r Amrywiol	837	831
CYFANSWM	1,347	1,218

9. **DARPARIAETH RHWYMEDIGAETHAU CREDYD (CYFRIF MEMORANDWM)**

Fel canlyniad i Ddeddf Eiddo 1989 y Llywodraeth Leol, mae'n angenrheidiol i Awdurdodau neilltuo symiau amrywiol i gwrdd â rhwymedigaethau credyd a chydnabod y symiau a dderbynnir i gyfrif memorandwm. Mae'r credyd a dderbynnir i'r Cyfrif Darparu ar Gyfer Rhwymedigaethau Credyd (PLC) yn cynnwys canran nodedig o unrhyw dderbynneb cyfalaf, swm blynyddol a elwir yr Isafswm Darpariaeth Refeniw (MRP) gan gynrychioli'r tâl a dynnir o'r refeniw. Mae Adran 64 Deddf 1989 yn caniatáu tynnu rhai eitemau arbennig o'r cyfrif hwn. Dengys y tabl isod y trafodion sydd yn ffurfio'r cyfrif PCL.

	£'000
Balans ar 1af Ebrill 2003	51
Isafswm Darpariaeth Cyllid 2003-2004	270
Derbynebau Cyfalaf a Neilltuwyd 2003-2004	22
Tynnu'r Ddyled Allanol a Gasglwyd	-321
BALANS AR 31 MAWRTH 2004	22

10. **DARPARIAETHAU**

Ar 31 Mawrth 2004 roedd yr Awdurdod yn dal nifer o ddarpariaethau i ateb ymrwymadau yn y dyfodol ac ariannu gwahanol gynlluniau. Sefydlwyd Darpariaeth Gyfrifiaduron o £100,000 i ariannu prynu system Adnoddau Dynol fel y cytunwyd gan yr Awdurdod Tân ar 15 Mawrth 2004. Sefydlwyd y Ddarpariaeth Ymrwymadau Pensiwn i ateb y galw yn y dyfodol o ran cynnydd anghymesur mewn taliadau pensiwn. Sefydlwyd darpariaeth yn 2002-2003 i ariannu costau ychwanegol y cytundeb cyflog disgwylidig, y balans ar y ddarpariaeth £954,037, dyma'r swm sydd yng nghyllideb 2004-2005. Sefydlwyd darpariaeth newydd yn 2003-2004 i ad-dalu'r arian pontio a gafodd yr Awdurdod yn 2004-2005, a'r balans ar y ddarpariaeth yw £281,202.

11. **ASESIAD O'R YMRWYMIADAU PENSIWN AR GYFER DATGELIADAU FRS17**

Yn unol â gofynion y Safon Adrodd Ariannol Rhif 17 – Budd-daliadau Ymddeoliad (FRS 17) mae'n rhaid i'r Awdurdod Tân ddatgelu rhai gwybodaeth ynghylch asedau, ymrwymadau, incwm a gwariant yn ymwneud â chynlluniau pensiwn ar gyfer ei weithwyr. Fel yr esbonnir yn Nodyn 4 i'r Cyfrif Refeniw Cyfunol mae'r Awdurdod yn cymryd rhan mewn dau gynllun, sef Cynllun Pensiwn yr Ymladdwyr Tân ar gyfer ymladdwyr tân llawn amser nad yw'n cael ei ariannu, a Chynllun Pensiwn Llywodraeth Leol ar gyfer gweithwyr eraill a chaiff hwnnw ei weinyddu gan Gyngor Sir y Fflint. Hefyd, mae'r Awdurdod wedi gwneud trefniadau ar gyfer talu blynyddoedd ychwanegol i rai gweithwyr penodol sydd wedi ymddeol, y tu allan i'r cynlluniau hyn.

Dyma oedd asedau ac ymrwymadau'r Awdurdod ar Fawrth 31, 2004 a 2003:

	31 Mawrth	
	2004 £'000	2003 £'000
Ymrwymïadau amcangyfrifedig yng Nghynllun Pensiwn yr Ymladdwyr Tân	103,400	86,740
Cyfran o'r ymrwymïad yng Nghronfa'r Cyngor Sir	6,840	6,530
Ymrwymïadau amcangyfrifedig ar gyfer y blynyddoedd ychwanegol dewisol	250	250
Cyfanswm yr ymrwymïadau	110,490	93,520
Cyfran o'r asedau yng Nghronfa'r Cyngor Sir	4,144	2,990
Diffyg Net yn y Pensiynau	106,346	90,430

Mae'r ymrwymïadau wedi cael eu prïso ar sawl sail actïwaraidd gan ddefnyddio'r dull uned amcanol sy'n asesu ymrwymïadau'r gronfa yn y dyfodol wedi eu gostwng i'w gwerth presennol. Mae Cynllun yr Ymladdwyr Tân wedi eu brïso gan Adran Actïwari'r Llywodraeth c mae ymrwymïadau Cronfa'r Cyngor Sir wedi ei brïso gan Mercer, cwmni annibynnol o actïwariaid. Y prif ragdybiaethau a ddefnyddiwyd yn y cyfrifiadau yw:

	Cynllun y Diff. Tân		Cronfa'r Sir	
	2004 %	2003 %	2004 %	2003 %
Cyfradd chwyddiant	2.9	3.4	2.8	2.5
Cyfradd cynnydd mewn cyflogau	4.4	4.9	3.8	3.5
Cyfradd y cynnydd mewn pensiynau	2.9	3.4	2.8	2.5
Cyfradd gostwng ymrwymïadau'r cynllun	6.5	7.0	6.3	6.0

Mae'r asedau yng Nghronfa Bensiynau'r Cyngor Sir wedi eu prïso ar y gwerth teg, yn bennaf gwerth y farchnad ar gyfer o fuddsoddiadau, ac yn cynnwys:

	31 Mawrth 2004 £'000	31 Mawrth 2003 £'000
Buddsoddiadau ecwiti	2,760	2,110
Bondiau	460	390
Asedau eraill	920	490
Cyfanswm	4,140	2,990

Gellir dadansoddi'r symudiadau yn y diffyg net yn y pensiynau fel a ganlyn:

	£'000	£'000	£'000
Diffyg net ar ddechrau'r flwyddyn		(90,270)	
Costau Cyfredol y Gwasanaeth		(1,920)	
Cyfraniadau		470	
Pensiynau a dalwyd		3,340	
Incwm Cyllid			
Adenillion ar Asedau	180		
Llog ar Ymrwymadau Pensiwn	(6,420)		
		(6,240)	
Enillion/(Colledion) Actiwaraid		(11,730)	
Diffyg Net yn y Pensiwn ar ddiwedd y flwyddyn			(106,350)

Gellir dadansoddi'r enillion/colledion actiwaraid ymhellach fel a ganlyn:

	£'000
Gwir golled a ddisgwylir ar Asedion y Gronfa Bensiwn	(12,270)
Colledion yn codi ar yr Ymrwymadau Pensiwn	540

	(11,730)

12. BUDDSODDIADAU

Cymeradwyir y buddsoddiadau isod dan Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 ac mae'n cynnwys y sefydliadau a ganlyn:-

Sefydliadau	31 Mawrth 2004 £'000
Tymor byr	
Banc yr Alban	1,400
Anglo Irish	1,000
Cymdeithas Adeiladau Kent Reliance	1,000
Cyfanswm	3,400

Nid oedd unrhyw fuddsoddiadau tymor byr yn cael eu dal gan yr Awdurdod ar 31 Mawrth 2003.

**DATGANIAD CYFANSWM Y SYMUDIADAU YN Y
CRONFEYDD WRTH GEFN A'R DARPARIAETHAU**

	CRONFA CYFALAF WRTH GEFN			
	Cronfa Ariannu Cyfalaf Wrth Gefn £'000	Cronfa Ailddatgan Asedau Sefydlog £'000	Derbynebaw Cyfalaf Defnyddiol £'000	Cyfanswm £'000
Balans ar 1af Ebrill 2003	1,803	10,717	43	12,563
Diffyg Net/Ychwanegol ar gyfer y Flwyddyn	-437	0	10	-427
Ariannu Asedau Sefydlog	292	0	-21	271
Gwariant Cyfalaf 2003- 2004 - Dim Gwerth Ychwanegol	0	-171	0	-171
BALANS AR 31 MAWRTH 2004	1,658	10,546	32	12,236

**NODIADAU'R DATGANIAD CYFANSWM Y
SYMUDIADAU YN Y CRONFEYDD WRTH GEFN**

1 Cronfa Ailddatgan Asedau Sefydlog

Mae'r cyfrif hwn yn cynrychioli'r gwahaniaeth rhwng cost hanesyddol yr asedau sefydlog a'u gwerth ar ôl ailbriso yn y Gofrestr Asedau. Caiff y Gronfa ei nodi yn ôl gwerth net yr asedau wrth iddynt gael eu gwaredu a'u debydu neu eu credydu gyda'r diffygion neu'r gorwerthoedd sy'n codi mewn ailbrisiadau yn y dyfodol.

2. Cronfa Ariannu Cyfalaf

Mae'r Gronfa Ariannu Cyfalaf (CFR) yn cynnwys nifer o gofnodion yn ymwneud â chyfrifydda cyfalaf. Mae'r rhan yn cynnwys gormod o ddibrisio dros ddarpariaethau refeniw am ad-daliadau dyledion posib a rhan o'r arian ar gyfer rhaglen gyfalaf 2003-2004.

DATGANIAD LLIF ARIAN

	2003/04 £'000	2002/03 £'000
<u>GWEITHGAREDDAU REFENIW</u>		
GWARIANT		
Arian wedi ei dalu i ac ar ran y Gweithwyr	21,327	18,372
Costau Gweithredu Eraill	4,654	5,130
INCWM		
Cyfraniad	-25,304	-23,955
Incwm arall	-567	-2,446
LLIF MEWNOL ARIAN NET Y	110	-2,899
<u>GWEITHGAREDDAU REFENIW</u>		
<u>CYNNAL YR ARIANNU</u>		
GWARIANT		
Llog a Delir	199	170
INCWM		
Llog a Dderbynir	-213	-81
<u>GWEITHGAREDDAU CYFALAF</u>		
GWARIANT		
Prynu Asedau Sefydlog	958	757
Taliadau Cyfalaf Eraill	0	97
INCWM		
Derbyniadau Cyfalaf	-10	0
LLIF ALLANOL NET CYN ARIANNU	1,044	-1,956
<u>ARIANNU</u>		
GWARIANT		
Ad-daliadau Benthyciadau	0	21
INCWM		
Benthyciadau newydd	-615	-512
CYNNYDD NET (MEWN)/LLEIHAU ARIAN A'R HYN SYDD GYFWERTH AG ARIAN	429	-2,447

NODIADAU'R DATGANIAD LLIF ARIAN

1. CYMODI Â'R CYFRIF REFENIW CYFUNOL

	<i>2003/04</i> <i>£'000</i>	<i>2002/03</i> <i>£'000</i>
Llif Mewnol Arian Net y Gweithgareddau Refeniw	110	-2,899
<u>SYMUDIADAU DI-ARIAN I'R CYFRIF REFENIW</u>		
Gostyngiad mewn Stoc	35	-3
Cynnydd mewn Dyledwyr	-1,133	1,210
Cynnydd i'r Taliadau Ymlaen Llaw	28	-74
Gostyngiad mewn Credydwyr	129	424
Cynnydd mewn Derbyniadau Ymlaen Llaw	314	-30
Darpariaeth Dyledion	0	0
Darpariaeth Refeniw Minim	270	271
<u>EITEMAU WEDI EU NODI YN UNIGOL AR Y DATGANIAD LLIF ARIAN</u>		
Llog a Delir	199	170
Llog a Dderbynnir	-213	-81
Cyfraniad i Ddarpariaeth Ymrwymadau Pensiwn	160	200
Cyfraniad i'r Ddarpariaeth Cyfalaf	0	55
Cyfraniad i'r Ddarpariaeth ar gyfer offer y Dyfarniad Cyflog	0	748
Cyfraniad i'r Ddarpariaeth Arian Pontio	6	0
Cyfraniad i'r Ddarpariaeth Cyfrifiadau	100	0
Cyfraniad i'r Ddarpariaeth Dyledion	-5	9
DIFFYG (YN YCHWANEGOL) I'R CYFRIF REFENIW	0	0

2. CYMODI SYMUDIAD ARIAN A'R HYN SYDD GYFWERTH Â'R ARIAN

	<i>31 Mawrth 2004</i> <i>£'000</i>	<i>31 Mawrth 2003</i> <i>£'000</i>
Arian yn y banc	-593	3,237
Gorwariant	3,400	0
Arian mewn Cyfrifon Imprest	5	4
CYFANSWM	2,812	3,241
GOSTYNGIAD MEWN ARIAN A'R HYN SYDD GYFWERTH	429	

ADRODDIAD YR ARCHWILIWR I WASANAETH TÂN GOGLEDD CYMRU

Rwyf wedi archwilio'r Datganiad Cyfrifon ar dudalennau 13 i 30 a baratowyd yn unol â'r polisiau cyfrifeg sy'n gymwys i Awdurdodau Lleol fel yr amlinellir ar dudalennau 9 i 12. Caiff yr adroddiad hwn ei wneud i Awdurdod Tân Gogledd Cymru yn unig, yn unol â Rhan II o Ddeddf Comisiwn Archwilio 1998 ac ar gyfer dim un diben arall, fel y nodir ym mharagraff 54 o Ddatganiad Cyfrifoldebau Archwilwyr a Chyrff Archwilio, a luniwyd gan y Comisiwn Archwilio.

PRIOD GYFRIFOLDEBAU'R TRYSORYDD A'R ARCHWILWYR

Fel y disgrifir ar dudalen 6 mae'r Trysorydd yn gyfrifol am lunio'r datganiadau ariannol yn unol â'r Datganiad ar Arfer Argymelledig ar Gyfrifydda Llywodraeth Leol yn y Deyrnas Gyfunol 2002. Mae fy nghyfrifoldeb fel archwilydd annibynnol wedi ei sefydlu drwy statud, sef y Côd Ymarfer Archwilio a gyhoeddwyd gan y Comisiwn Archwilio, ac arweiniad ethegl ein proffesiwn.

Rwyf yn adrodd i chwi ein barn ynghylch a ydyw'r Datganiad Cyfrifon yn cyflwyno'n gyfiawn y sefyllfa ariannol a chanlyniadau gweithrediadau'r Cyngor.

Rwy'n edrych eto a yw'r datganiad ar dudalen 7 yn dangos cydymffurfiaid â gofynion y Datganiad ar Arfer Argymelledig ar Gyfrifydda Llywodraeth Leol yn y Deyrnas Gyfunol 2002. Rwy'n adrodd fy mod yn ymwybodol, os yw'r ateb gofynion CIPFA/LASAAC neu os yw'r datganiad yn gamarweiniol neu'n anghyson â gwybodaeth arall yr wyf yn ymwybodol ohono o fy archwiliad o'r datganiadau ariannol, nad oes angen imi ystyried a yw'r datganiad ar reolaeth ariannol fewnol yn ymorol am yr holl risgiau a'r rheolau, nac i ffurfio barn ar ba mor effeithiol yw system reolaeth ariannol fewnol yr Awdurdod. Ni chafodd fy adolygiad ei wneud ar gyfer unrhyw ddiben yn gysylltiedig ag unrhyw ddeliadau penodol ac ni ddylid dibynnu arno ar gyfer unrhyw ddiben o'r fath.

SAIL Y FARN

Gwneuthum fy archwiliad yn unol â Deddf Comisiwn Archwilio 1998 a'r Côd Ymarfer Archwilio a gyhoeddwyd gan y Comisiwn Archwilio sy'n gofyn cydymffurfio â'r safonau archwilio perthnasol.

Roedd fy archwiliad yn cynnwys edrych, ar sail prawf, ar dystiolaeth sy'n berthnasol i'r symiau a'r dadleniadau yn y Datganiad Cyfrifon. Roedd hefyd yn cynnwys asesiad o'r amcangyfrifon arwyddocaol a'r barnau a wnaed gan yr Awdurdod wrth baratoi'r Datganiad Cyfrifon ac a ydyw'r polisiau cyfrifo'n addas i amgylchiadau'r Awdurdod, wedi eu cymhwyso gyda chysondeb a'u dadlennu yn ddigonol.

Bu i mi gynllunio a chyflawni fy archwiliad er mwyn cael yr holl wybodaeth a'r eglurhadau a ystyriem yn angenrheidiol i ddarparu i ni ddigon o dystiolaeth i roi sicrwydd rhesymol fod y Datganiad Cyfrifon yn rhydd o gamfynegiant hanfodol, naill ai wedi ei achosi gan dwyll neu afreoleidd-dra arall neu gamgymeriad. Wrth ffurfio ein barn bu i mi hefyd fesur pa mor ddigonol, yn gyffredinol, y cyflwynwyd yr wybodaeth yn y Datganiad Cyfrifon.

BARN

Yn fy marn i mae'r Datganiad Cyfrifon yn cyflwyno'n gyfiawn sefyllfa ariannol Gwasanaeth Tân Gogledd Cymru ar 31 Mawrth 2004 a'i incwm a'i wariant am y flwyddyn yn gorffen bryd hynny.

TYSTIAD

Rwyf yn tystio fy mod wedi cyflawni'r archwiliad o gyfrifon yn unol â gofynion Deddf y Comisiwn Archwilio 1998 a'r Côd Ymarfer Archwilio a gyhoeddwyd gan y Comisiwn Archwilio.

ARWYDDWYD:..... DYDDIAD:.....

**Anthony J Barrett
Archwiliwr Dosbarth**